

ÖZET :

- **KARARIN YARGISAL DENETİME ELVERİŞLİ OLMAMASI:** Hükümün infazında tereddüt yaratacak şekilde SGK Başkanlığının karar başlığında ihbar olunan, hüküm fıkrasında ise davalı olarak nitelendirilmesi suretiyle yargılama gideri ve vekalet ücreti yönünden hakkında hüküm oluşturulması
- **DAVA ARKADAŞLIĞININ BULUNMAMASI :** Zorunlu veya ihtiyari dava arkadaşlığı bulunmayan iki şahsın davalarının hem bağımsız yargılama hem de delillere daha çabuk ulaşım, davayı daha net aydınlatma bakımından, davalarının beraber yürütülmesinin usul ve yasaya aykırı olduğu,
- **HİZMET TESPİTİ VE İŞÇİLİK ALACAKLARI:** işçilik alacakları ile hizmet süresinin tespitine ilişkin davaların da birlikte görülme olanağının bulunmadığı,

T.C.

İZMİR

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

10. HUKUK DAİRESİ

DOSYA NO : 2017/2474

KARAR NO : 2017/1380

T Ü R K M İ L L E T İ A D I N A

İ S T İ N A F K A R A R I

BAŞKAN : Ercan TURAN (29261)

ÜYE : Hülya ÖZKAVALCI (35986)

ÜYE : Ayşe BARUTCU (38173)

KATİP : Reyhan ZENGİN (122615)

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : FETHİYE 1. ASLİYE HUKUK (İŞ) MAHKEMESİ

TARİHİ :

NUMARASI :

DAVACILAR : 1 -

2 -

VEKİLİ :

DAVALI :

VEKİLLERİ :

DAVALI : 2 - PANSİYON -

İHBAR OLUNAN : SGK BAŞKANLIĞI

VEKİLİ :

DAVANIN KONUSU : Tespit (Sosyal Güvenlik Hukuku İle İlgili Tespit Davaları)

GEREKÇELİ KARARIN YAZILDIĞI TARİHİ : 03.11.2017

Fethiye 1. Asliye Hukuk (İş) Mahkemesinden verilen hükmün, istinaf başvurusu yoluyla incelenmesinin davacılar vekili ile davalı 1 vekili ve SGK Başkanlığı vekili tarafından istenilmesi üzerine dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü.

İSTEM: Davacıların, zorunlu sigortalılık konumunda geçen çalışma sürelerinin tespiti ve işçilik alacaklarının tahsili istenmiştir.

YANIT : davalı vekili; davacıların çalışma sürelerinin eksiksiz bildirildiğini; kayıtları aşan çalışma süresi istemi ve alacak taleplerinin reddine karar verilmesi gerektiğini beyan etmiştir.

SGK Başkanlığı vekili; dava arkadaşlığı bulunmayan kişilerin usulen birlikte dava açma olanaklarının bulunmadığını; husumetin yanlış kişiye yöneltildiğini; kamu düzenine ilişkin davanın niteliğine uygun inceleme ve araştırması yapılarak sonuca varılması gerektiğini beyanla, davanın reddi gereğini savunmuştur.

İLK DERECE MAHKEMESİ KARARININ ÖZETİ: "*Davanın kısmen kabulü ile,*

Davacı 1 'in taleplerinin reddine,

Davacı 2'in davalı Pansiyon adlı işyerinde 01/05/2014 ve 30/10/2014 arası, 27/03/2015 ve 12/08/2015 tarihleri arasında çalıştığının tespitine,

Davacı 2in Temmuz 2014 tarihindeki aylık brüt 1.209,60TL ücret üzerinden 30 günlük SGK primlerinin davalı tarafından yatırılmasına,

Davacı 2in fazlaya dair hizmet tespiti ve prim yatırılması taleplerinin reddine,

Alınması gereken 31,40TL harcın peşin alınan 27,70TL harçtan mahsubu ile bakiye 3,70 TL harcın davalı işyerinden alınarak hazineye irad kaydına,

Davacı 1 tarafından yapılan yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına,

Davacı 2 tarafından yapılan 27,70 TL başvuru gideri, 27,70 TL peşin harç olmak üzere toplam 55,40TL dava açılış harcının davalıdan alınarak davacı 2'e verilmesine,

Davacı2 tarafından yapılan 571,10TL tebligat+ posta+talimat) olmak üzere toplam 571,10 TL yargılama giderinin davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacı 2'e verilmesine,

Davacı 2 kendisini vekil ile temsil ettirdiğinden karar tarihinde yürürlükte bulunan A.A.Ü.T uyarınca 1.980,00 TL vekalet ücretinin davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine,

*Reddolunan kısım yönünden **davalı SGK** ve davalı kendilerini vekil ile temsil ettirdiklerinden karar tarihinde yürürlükte bulunan A.A.Ü.T uyarınca 1.980,00 TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak bu davalılara verilmesine,*

Taraflarca yatırılan ve kullanılmayan gider avansından kalan bakiyesinin taraflara iadesine,

Dair, davacı vekili, davalı vekili ve ihbar olunan vekilinin yüzüne karşı kararın tefhim/tebliğinden itibaren 8 gün içerisinde Mahkememize yada Mahkememize gönderilmek üzere başka yer İş Mahkemesine verilecek dilekçe ile İstinaf Kanun yolu açık olmak üzere" karar verilmiştir.

İSTİNAF NEDENLERİ: Davacılar vekili; tanık anlatımları ve toplanan kanıtlar ışığında kanıtlanan davanın kabulüne karar verilmesi gerektiğini beyanla, ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasını talep etmiştir.

davalı vekili; kararın eksik incelemeye davalı olduğu, bildirilen sürenin yeniden tespitinin yapıldığını beyanla, ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasını talep etmiştir.

SGK Başkanlığı vekili; yanıt dilekçesini tekrarlar, davaların ayrılması gerektiğini; Kurumun fer'i müdahil konumunda yer alması gerektiğini; kararın eksik incelemeye dayalı olduğunu beyanla, ilk derece mahkemesi kararının kaldırılmasını talep etmiştir.

GEREKÇE: Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353. Maddesinde, "(1) Ön inceleme sonunda dosyada eksiklik bulunmadığı anlaşılırsa;

a) Aşağıdaki durumlarda bölge adliye mahkemesi, esası incelemeden kararın kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye veya kendi yargı çevresinde uygun göreceği başka bir yer mahkemesine ya da görevli ve yetkili mahkemeye gönderilmesine duruşma yapmadan kesin olarak karar verir:

1) Davaya bakması yasak olan hâkimin karar vermiş olması.

2) İleri sürülen haklı ret talebine rağmen reddedilen hâkimin davaya bakmış olması.

3) Mahkemenin görevli ve yetkili olmasına rağmen görevsizlik veya yetkisizlik kararı vermiş olması veya mahkemenin görevli ya da yetkili olmamasına rağmen davaya bakmış bulunması veyahut mahkemenin bölge adliye mahkemesinin yargı çevresi dışında kalması.

4) Diğer dava şartlarına aykırılık bulunması.

5) Mahkemece usule aykırı olarak davanın veya karşı davanın açılmamış sayılmasına, davaların birleştirilmesine veya ayrılmasına, merci tayinine karar verilmiş olması.

6) Mahkemece, tarafların davanın esasıyla ilgili olarak gösterdikleri delillerin hiçbiri toplanmadan veya gösterilen deliller hiç değerlendirilmeden karar verilmiş olması..." düzenlemesine yer verilmiştir.

1-"Öncelikle belirtmelidir ki, birden fazla kişi tarafından veya birden fazla kişi aleyhine açılan davanın birlikte görülebilmesi için aynı tarafta yer alanlar arasında hukuksal bir bağlantının bulunması gerekir. Hukukumuzda, bu bağlantı karşılığını, dava arkadaşlığı kurumunda bulmakta, zorunlu ve ihtiyari dava arkadaşlığı olmak üzere iki ana başlık altında ve zorunlu dava arkadaşlığı da yine kendi içinde maddi ve şekli olmak üzere ikili ayrımla düzenlenmektedir.

Hemen burada söz konusu kavramların açıklanmasında yarar vardır:

Dava konusu olan hak, birden fazla kişi arasında ortak olup da bu hukuki ilişki hakkında mahkemece bütün ilgililer için aynı şekilde ve tek bir karar verilmesi gereken hallerde dava arkadaşlığının maddi bakımdan mecburi olduğunun kabulü gerekir. Diğer bir ifadeyle, bir hakkın birden fazla kişi tarafından birlikte veya birden fazla kişiye karşı kullanılmasının, zorunlu olduğu hallerde, bu hak dava konusu edildiği zaman o hakla ilgili birden fazla kişi zorunlu dava arkadaşı durumundadır.

Dava arkadaşlığının hangi hallerde mecburi olduğu maddi hukuka göre belirlenir. Zorunlu dava arkadaşlığında; dava arkadaşları arasındaki ilişki çok sıkı olduğundan, davada birlikte hareket etmek durumundadırlar. Mahkeme ise, dava sonunda zorunlu dava arkadaşlarının hepsi hakkında aynı ve tek bir karar verecektir. Zorunlu dava arkadaşlığında dava konusu olan hak tektir ve dava arkadaşı sayısı kadar müddeabih bulunmamaktadır.

Bazı hallerde ise, birden fazla kişi tarafından birlikte dava açılmasında maddi bir zorunluluk olmadığı halde, Kanun; gerçeğin daha iyi ortaya çıkmasını, taraflar arasındaki hukuki ilişkinin doğru sonuca bağlanmasını sağlamak için, birden fazla kişiye karşı dava açılmasını usulen zorunlu kılmıştır ki, bu durumda şekli bakımdan mecburi dava arkadaşlığı söz konusudur. Böyle bir davada, dava arkadaşları hakkında tek bir karar verilmesi veya dava arkadaşlarının hep birlikte ve aynı şekilde hareket etme zorunluluğunun varlığından söz edilemez.

Açıklanan bu mecburi dava arkadaşlığı halleri dışında ise, dava arkadaşlığı ihtiyaridir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 57.maddesinde, dava konusu hak ve borcun ortak olması, birden fazla kişinin ortak bir işlem (örneğin sözleşme) ile borç altına girmiş olması, davanın birden fazla kişi hakkında aynı (veya benzer) sebepten doğmuş olması, hallerinde birden çok kimsenin birlikte dava açması olanaklı olduğu gibi, birlikte aleyhlerine de dava açılabilir.

Alacaklının, müteselsil borçluların tümüne veya bunlardan bazısına karşı alacak davası açtığı hallerde davalı müteselsil borçlular; yine, mirasçılar miras bırakanın borçlarından müteselsilen sorumlu olduklarından, birden fazla mirasçıya karşı alacak davası açılması halinde davalı mirasçılar; birden çok kişinin aynı sözleşmeyle borç altına girdiği hallerde bölünebilen bir borç nedeniyle birden çok kişiye karşı birlikte dava açılması halinde, bu kişiler; arasındaki ilişki ihtiyari dava arkadaşlığıdır.

Davanın, birden fazla kişi hakkında aynı veya benzer sebepten doğması haline gelince; aynı sebepten maksat yalnız hukuki sebep olmayıp, bir olaya, yani aynı vaktaya ve fakat farklı hukuki sebeplere dayanılarak da birden fazla kişinin dava

açması veya dava edilmesi olanaklıdır. Örneğin, sebepsiz iktisap hükümlerine göre sorumlu olan kişilere karşı ve haksız fiili birlikte işleyen kişilere karşı birlikte dava açılabilir. Burada da ihtiyari dava arkadaşlığı söz konusudur.

Öte yandan, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 167. maddesinde; mahkeme, yargılamanın iyi bir şekilde yürütülmesini sağlamak için, birlikte açılmış veya sonradan birleştirilmiş davaların ayrılmasına, davanın her safhasında, istek üzerine veya kendiliğinden karar verebilir denilmektedir.

Tüm bu açıklamalar ışığında somut olay değerlendirildiğinde; dava, davacıların aynı işveren nezdinde hizmetlerinin tespiti istemine ilişkindir. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 59. maddesi anlamında davacılar arasında mecburi dava arkadaşlığı olmadığı gibi ihtiyari dava arkadaşlığının varlığını kabule olanak sağlayan unsurlar da mevcut bulunmayıp aynı Kanununun 166/4. maddesi anlamında bir bağlantıdan söz etmek mümkün değildir. Davalar arasında Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 57, 59 ve veya 166/4. maddesi anlamında bağlantı bulunmadığı halde, davaların birlikte görülmesi yargılamanın iyi bir şekilde yürütülmesine engel olduğu gibi isabetli bir karar verilememesi sonucuna yol açar. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 06.10.2010 gün ve 10-429 Esas, 2010 449 Karar sayılı v.b. kararlarında da vurgulandığı üzere, her davanın kendine özgü koşullar içereceği gözetilip, davadaki iddiaların ve her bir davacının durumu irdelenip, toplanan delillerin bireyselleştirilmesi zorunludur."(Yargıtay 10. Hukuk Dairesi, t., 2015/15986 E., 2017/4712 K.)

Sıralanan maddi ve hukuki olgular ışığında, aralarında zorunlu ya da ihtiyari dava arkadaşlığı bulunmayan davacıların, 506 ve 5510 Sayılı Kanunlar kapsamında çalışıp çalışmadıklarının belirlenmesine ilişkin davalarının kamu düzenine ilişkin olduğu da gözetildiğinde, mahkemece resen araştırma yapılabileceğinden, yargılamanın sağlıklı olarak yürütülebilmesi ve uyuşmazlığın kolaylıkla çözüme ulaştırılabilmesi için bağımsız davalar halinde yürütülmesi gereği yanında; işçilik alacakları ile hizmet süresinin tespitine ilişkin davaların da birlikte görülme olanağının bulunmadığı yönünün gözetilmemiş olması usul ve yasaya aykırı bulunmuştur.

2- Karar gerekçesinde, "Davacı 2'nin çalıştığı tespit edilen dönemlere ait SGK bordrolarında aylık ücret ve hangi dönemlerde SGK primlerinin yatırılmadığı belirtilmiştir. Davacı vekilince ve davalı işveren vekilince aksine yazılı delil sunulmadığı gözetilmekle SGK kayıtlarına itibar edilmiştir." ibaresine yer verildikten sonra; işyeri aylık bildirim bordrosu ve davacıya ait hizmet döküm cetvelinde, davalı adına sicil numarasıyla tescilli işyerinden 2014 yılı Temmuz ayında 1.209,60 TL prime esas kazanç üzerinden 30 günlük bildirim yapılmış olduğu halde, "Davacı 2'in Temmuz 2014 tarihindeki aylık brüt 1.209,60TL ücret

üzerinden 30 günlük SGK primlerinin davalı tarafından yatırılmasına," hüküm kurulması da, bildiri yapılmış sürenin yeniden tespitinde hukuki yarar bulunmadığından usul ve yasaya aykırılık oluşturmuştur.

3- Dava dilekçesinde davalı adına "Pansiyon" olarak yer verilmesine ve itirazlar üzerine 21.01.2016 tarihli oturumda HMK 124. maddesi uyarınca davalı olarak belirlenmesine karşın; karar başlığında iki davalı adına yer verilip hüküm fıkrasında da çalışmanın geçtiği işyeri işverenin adı yönünden infazda tereddüt yaratılması; ayrıca, dava tarihinde yürürlükte bulunan 5521 sayılı Kanunun 7. maddesi (aynı yönde 7036 sayılı Yasanın 4/2. maddesi) uyarınca, "Hizmet akdine tabi çalışmaları nedeniyle zorunlu sigortalılık sürelerinin tespiti talebi ile işveren aleyhine açılan davalarda, dava Kuruma resen ihbar edilir. İhbar üzerine davaya davalı yanında ferî müdahil olarak katılan Kurum, yanında katıldığı taraf başvurmasa dâhi kanun yoluna başvurabilir. Kurum, yargılama sonucu verilecek kararı kesinleştikten sonra uygulamakla yükümlüdür." düzenlemesine karşın; SGK Başkanlığının karar başlığında ihbar olunan, hüküm fıkrasında ise davalı olarak nitelendirilmesi suretiyle yargılama gideri ve vekalet ücreti yönünden hakkında hüküm oluşturulması suretiyle; dava şartları yönünden usul kurallarına uygun, tarafların hak ve yükümlülükleri konusunda infazda tereddüde yol açmayacak, çelişkiden uzak, kanıtlar yönünden yargısal denetime elverişli irdelene içeren bir hüküm oluşturulması gereğine uyulmaması yönlerinden usul ve yasaya aykırı bulunan istinaf başvurusuna konu kararın, esası incelenmeksizin kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın kararı veren mahkemeye gönderilmesine duruşma yapılmaksızın HMK 353/1-a-4-5-6. maddesi uyarınca karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki hüküm fıkrası oluşturulmuştur.

HÜKÜM: 1-Fethiye 1. Asliye Hukuk (İş) Mahkemesi'nin, kararının Kaldırılmasına,

2-Davanın yeniden görülmesi için, dosyanın mahkemesine iadesine,

3-İstinaf Kanun yolu yargılama giderlerinin, ilk derece mahkemesi tarafından kurulacak esasa ilişkin hükümde gözetilmesine,

dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda 03.11.2017 tarihinde, oybirliğiyle kesin olarak karar verildi.

Ercan TURAN

Başkan

29261

(E- imza)

Hülya
ÖZKAVALCI

Üye

35986

(E- imza)

Ayşe
BARUTCU

Üye

38173

(E- imza)

Reyhan
ZENGİN

Katip

122615

(E- imza)